

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 416

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Mărti, 28 mai 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 854 din 18 decembrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (5) și (6) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012	2–4
Decizia nr. 38 din 17 ianuarie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 591 alin. (2) din Codul de procedură penală	4–7
Decizia nr. 91 din 21 februarie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 97 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și ale art. 46 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară	7–9
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
313. — Hotărâre pentru modificarea anexei nr. 44 la Hotărârea Guvernului nr. 1.347/2001 privind atestarea domeniului public al județului Bacău, precum și al municipiilor, orașelor și comunelor din județul Bacău	10
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 10 din 17 aprilie 2019 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)	10–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 854**

din 18 decembrie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (5) și (6) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Sorin Ioan Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (5) și (6) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, excepție ridicată de Gheorghe Iliescu în Dosarul nr. 2.024/104/2015** al Curții de Apel Craiova — Secția a II-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.951D/2016.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, întrucât, în dinamica legislativă, prin prevederile legale criticate are loc o aplicare a principiului *tempus regit actum*, ceea ce nu constituie o încălcare a prevederilor art. 16 din Constituție.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Decizia nr. 936 din 8 noiembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 2.024/104/2015**, **Curtea de Apel Craiova — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (5) și (6) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012.**

5. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Gheorghe Iliescu într-o cauză având ca obiect soluționarea apelului formulat împotriva unei sentințe pronunțate de Tribunalul Olt — Secția a II-a civilă, prin care s-a respins, ca neîntemeiată, cererea prin care se solicita obligarea la încheierea unei convenții-cadru cu privire la stabilirea condițiilor de exercitare a dreptului de uz și de servitute, în virtutea prevederilor Legii nr. 123/2012.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că principiul general al egalității presupune ca la situații egale să se aplice un tratament juridic egal și dreptul la diferențiere, atunci când situațiile sunt diferite. Încălcarea acestui principiu intervine atunci când se aplică un tratament diferențiat unor situații similare, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă. Or, textul criticat diferențiază proprietarii afectați de capacitățile energetice în funcție de data amplasării

acestora, respectiv înainte și după intrarea în vigoare a legii, ceea ce este contrar art. 16 alin. (1) din Constituție.

7. **Curtea de Apel Craiova — Secția a II-a civilă** opinează în sensul constituționalității dispozițiilor criticate, nefiind încălcat principiul egalității în drepturi, întrucât acesta este înfrânt atunci când se aplică un tratament diferit în situații identice, ceea ce nu este cazul în speța de față. Astfel situația proprietarilor este diferită, raportat la existența sau nu pe teren a capacității energetice la data intrării în vigoare a legii.

8. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și arată că, din argumentele invocate de către autorul excepției de neconstituționalitate, reiese faptul că acesta invocă, în fond, probleme de aplicare și interpretare a legii. Or, potrivit jurisprudenței instanței de contencios constituțional, interpretarea și aplicarea reglementărilor legale în cadrul unor litigii sunt atribuții ce revin în exclusivitate instanțelor de judecată, și nu Curții Constituționale.

10. Distinct de acestea, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale cu privire la principiul egalității, precizează că egalitatea în fața legii nu înseamnă uniformitate, așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite tratamentul juridic nu poate fi decât diferit, ceea ce este valabil și cu privire la prevederile criticate, care se aplică tuturor celor aflați în situația prevăzută de ipoteza normei legale, fără nicio discriminare pe considerente arbitrare.

11. **Avocatul Poporului** consideră că prevederile criticate sunt constituționale. Astfel, dispozițiile legale criticate clarifică diferența obiectivă dintre situația titularilor drepturilor de proprietate asupra terenurilor afectate de capacitățile energetice și anume momentul realizării acestor capacități, respectiv înainte sau după intrarea în vigoare a Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, în funcție de acesta fiind instituit caracterul oneros al exercitării drepturilor de uz și servitute asupra terenurilor afectate de capacitățile energetice. Astfel, textul de lege criticat reprezintă o aplicare a principiului general de drept *tempus regit actum*.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

14. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 12 alin. (5) și (6) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 16 iulie 2012, care au următorul cuprins: „(5) *Exercitarea drepturilor de uz și de servitute asupra proprietăților private afectate de capacitățile energetice, care se vor realiza după intrarea în vigoare a prezentei legi, se face în conformitate cu regulile procedurale privind condițiile și termenii referitori la durata, conținutul și limitele de exercitare a acestor drepturi, prevăzute într-o convenție-cadru, precum și pentru determinarea cuantumului indemnizațiilor, a despăgubirilor și a modului de plată a acestora, care se aprobă, împreună cu convenția-cadru, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministerului de resort.*

(6) *Proprietarii terenurilor afectate de exercitarea drepturilor de uz și de servitute de către titularii de licențe și autorizații pot solicita încheierea de convenții, conform prevederilor alin. (5).”*

15. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în drepturi.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că soluția legislativă criticată este parte integrantă a art. 12 din Legea nr. 123/2012, care are denumirea marginală *Drepturile și obligațiile ce decurg din autorizația de înființare și din licențe*. Astfel, potrivit art. 12 alin. (1) din Legea nr. 123/2012, lucrările de realizare și re tehnologizare ale capacităților energetice pentru care se acordă autorizații, precum și activitățile și serviciile pentru care se acordă licențe, după caz, sunt de interes public, cu excepția celor care sunt destinate exclusiv satisfacerii consumului propriu al titularului autorizației sau licenței.

17. Asupra terenurilor și bunurilor proprietate publică sau privată a altor persoane fizice ori juridice și asupra activităților desfășurate de persoane fizice sau juridice în vecinătatea capacității energetice se instituie limitări ale dreptului de proprietate în favoarea titularilor autorizațiilor de înființare și de licențe care beneficiază de: a) dreptul de uz pentru executarea lucrărilor necesare realizării, relocării, re tehnologizării sau desființării capacității energetice, obiect al autorizației; b) dreptul de uz pentru asigurarea funcționării normale a capacității, obiect al autorizației de înființare, pentru reviziile, reparațiile și intervențiile necesare; c) servitutea de trecere subterană, de suprafață sau aeriană pentru instalarea/desființarea de rețele electrice sau alte echipamente aferente capacității energetice și pentru acces la locul de amplasare a acestora, în condițiile legii; d) dreptul de a obține restrângerea sau încetarea unor activități care ar putea pune în pericol persoane și bunuri; e) dreptul de acces la utilitățile publice [art. 12 alin. (2) din Legea nr. 123/2012]. Dreptul de uz și de servitute asupra terenurilor proprietate privată, restrângerea sau încetarea unor activități prevăzute la alin. (2) al art. 12 din Legea nr. 123/2012 se stabilesc și se exercită cu respectarea principiului echității, a dreptului de proprietate și a minimei afectări a acestuia [art. 12 alin. (11) din Legea nr. 123/2012].

18. În acest context, potrivit art. 12 alin. (3) și (4) din Legea nr. 123/2012, drepturile de uz și de servitute au ca obiect utilitatea publică, au caracter legal, iar conținutul acestora este prevăzut la art. 14 din Legea nr. 123/2014 și se exercită fără înscriere în Cartea funciară pe toată durata existenței capacității energetice sau, temporar, cu ocazia re tehnologizării unei capacități în funcțiune, reparației, reviziei, lucrărilor de intervenție în caz de avarie; exercitarea drepturilor de uz și servitute asupra proprietăților statului și ale unităților administrativ-teritoriale afectate de capacitățile energetice se realizează cu titlu gratuit, pe toată durata existenței acestora.

19. În ceea ce privește exercitarea drepturilor de uz și de servitute asupra proprietăților private afectate de capacitățile

energetice, care se realizează după intrarea în vigoare a acestei legi, aceasta se face, potrivit art. 12 alin. (5) din Legea nr. 123/2012, criticat în prezenta cauză, în conformitate cu regulile procedurale privind condițiile și termenii referitori la durata, conținutul și limitele de exercitare a acestor drepturi, prevăzute într-o convenție-cadru, precum și pentru determinarea cuantumului indemnizațiilor, a despăgubirilor și a modului de plată a acestora, care se aprobă, împreună cu convenția-cadru, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministerului de resort.

20. Astfel, proprietarii terenurilor afectate de exercitarea drepturilor de uz și de servitute de către titularii de licențe și autorizații pot solicita încheierea de convenții, conform art. 12 alin. (5), iar titularii de licențe și autorizații sunt obligați să procedeze la încheierea convențiilor-cadru, în termen de maximum 30 de zile de la solicitarea proprietarilor afectați [art. 12 alin. (6) și (8) din Legea nr. 123/2012].

21. În virtutea art. 12 alin. (7) și (9) din Legea nr. 123/2012 beneficiază de indemnizații și, respectiv, despăgubiri și proprietarii de terenuri afectate de exercitarea drepturilor de uz și de servitute de către titularii de licențe și autorizații care la data intrării în vigoare a acestei legi au în derulare convenții privind exercitarea acestor drepturi încheiate în condițiile legii; totodată, dacă, cu ocazia intervenției pentru re tehnologizări, reparații, revizii sau avarii, se produc pagube proprietarilor din vecinătatea capacităților energetice, titularii de licență au obligația să plătească despăgubiri, în condițiile legii.

22. De asemenea, proprietarii terenurilor și titularii activităților afectați de exercitarea de către titularii de licență și autorizații a drepturilor prevăzute la alin. (2) al art. 12 din Legea nr. 123/2012 vor fi despăgubiți pentru prejudiciile cauzate acestora. La calculul despăgubirilor vor fi avute în vedere următoarele criterii: suprafața de teren afectată cu ocazia efectuării lucrărilor; tipurile de culturi și plantații, precum și amenajările afectate de lucrări; activitățile restrânse cu ocazia lucrărilor. Cuantumul despăgubirii se stabilește prin acordul părților sau, în cazul în care părțile nu se înțeleg, prin hotărâre judecătorească.

23. Așadar, acesta este cadrul legislativ care circumscrie drepturile și obligațiile ce decurg din autorizația de înființare și din licențe, inclusiv în ceea ce privește încheierea de convenții sau acordarea unor indemnizații și, respectiv, despăgubiri proprietarilor de terenuri afectate de exercitarea drepturilor de uz și de servitute de către titularii de licențe și autorizații acordate în temeiul prevederilor Legii nr. 123/2012. Referitor la ipotezele în care se încadrează fiecare proprietar de teren afectat în condițiile acestei legi sau al altui cadru legislativ existent în dinamica legislativă, acestea sunt aspecte care țin de interpretarea și aplicarea legii, atribut al autorităților publice îndrituite cu asemenea competențe și al instanțelor de judecată chemate să soluționeze asemenea litigii.

24. În ceea ce privește critica autorului excepției de neconstituționalitate și care constă în faptul că textul criticat face diferențieri între proprietarii terenurilor afectate de exercitarea drepturilor de uz și de servitute de către titularii de licențe și autorizații pentru capacitățile energetice în funcție de data la care acestea se realizează, ceea ce, în opinia acestuia, este contrar art. 16 alin. (1) din Constituție, aceasta urmează a fi respinsă ca neîntemeiată. Astfel, față de aceste critici, Curtea, în jurisprudența sa, a statuat că situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegiu și fără discriminări (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 1.541 din 25 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 13 ianuarie 2011). Respectarea egalității în drepturi presupune luarea în considerare a tratamentului pe care legea

îl prevede față de cei cărora li se aplică în decursul perioadei în care reglementările sale sunt în vigoare, iar nu în raport cu efectele produse prin reglementările legale anterioare. În consecință, reglementările juridice succesive pot prezenta în mod firesc diferențe determinate de condițiile obiective în care ele au fost adoptate, fără ca aceste diferențe să aibă

semnificația unei discriminări (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 321 din 10 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 583 din 5 august 2014, paragraful 31, sau Decizia nr. 649 din 17 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 57 din 19 ianuarie 2018, paragraful 34).

25. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Gheorghe Iliescu în Dosarul nr. 2.024/104/2015** al Curții de Apel Craiova — Secția a II-a civilă și constată că dispozițiile art. 12 alin. (5) și (6) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Craiova — Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 18 decembrie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ioanița Cochintu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 38

din 17 ianuarie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 591 alin. (2) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Codul de procedură penală este la rândul ei o etapă prealabilă judecării cererii de amânare a executării pedepsei căreia nu-i sunt aplicabile dispozițiile specifice fazei procesuale a judecării, respectiv publicitatea, citarea, căile de atac. Măsurile luate în această fază sunt specifice celor luate de judecătorul delegat cu executarea, nefiind rezultatul unei activități jurisdicționale cu caracter public, astfel că cererea se soluționează în camera de consiliu, fără citare.

CURTEA,

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Răzvan Horațiu Radu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 591 alin. (2) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Daniel Cornea în Dosarul nr. 565/33/2017 al Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.262D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa autorului excepției. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. Susține că amânarea executării pedepsei este o instituție specifică executării hotărârii penale definitive de condamnare, prin urmare este incidentă cea de-a patra fază a procesului penal pentru care legiuitorul nu mai este ținut să asigure aceleași garanții ale procesului echitabil ca în fazele anterioare, întrucât vinovăția a fost definitiv stabilită. Prin urmare, activitatea reglementată de dispozițiile art. 591 alin. (2) teza a doua din

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Decizia penală nr. 1.070/A/2017 din 12 iulie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 565/33/2017, **Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 591 alin. (2) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Daniel Cornea, cu ocazia soluționării apelului declarat împotriva sentinței penale pronunțate de Tribunalul Sălaj.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul excepției arată că, după înregistrarea cererii de amânare a executării pedepsei, aceasta parcurge o procedură de examinare în prealabil efectuată de către judecătorul delegat cu executarea. Acesta din urmă este cel care verifică competența instanței și hotărăște cu privire la efectuarea expertizei medico-legale. În aceste condiții, chiar dacă instanța de executare soluționează cererea de amânare a executării pedepsei, nu ea este cea care hotărăște cu privire la efectuarea expertizei medico-legale, care este probă obligatorie prin care se poate dovedi existența bolii de care suferă condamnatul.

6. Susține că procedura desfășurată în fața judecătorului delegat cu executarea este o procedură nepublică, fără citarea părților, necontradictorie, care nu prezintă garanțiile incidente unei proceduri desfășurate în fața unei instanțe de judecată. Arată că, pentru a se putea dispune amânarea executării pedepsei, conform art. 589 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, constatarea bolii de care suferă condamnatul se poate realiza exclusiv prin intermediul unei expertize. Or, procedura prin care se hotărăște cu privire la efectuarea expertizei ar trebui să fie una care să beneficieze de toate garanțiile pe care le oferă atât Constituția, cât și Convenția Europeană a Drepturilor Omului în privința dreptului la un proces echitabil. Astfel, apreciază că este necesar ca în cadrul acestei proceduri părțile să fie citate și să beneficieze de o dezbatere orală și contradictorie asupra elementelor de drept și de fapt pe care se bazează solicitarea condamnatului cu privire la efectuarea expertizei medico-legale. Susține că, după ce judecătorul delegat cu executarea s-a pronunțat în mod definitiv în privința efectuării expertizei, instanța de executare nu mai are posibilitatea de a efectua un control asupra acestui aspect.

7. În consecință, apreciază că dispozițiile cuprinse în art. 591 alin. (2) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, încălcând dreptul la un proces echitabil, întrucât procedura de examinare în prealabil a cererii de amânare a executării pedepsei se efectuează de către un judecător delegat cu executarea, acesta fiind cel care hotărăște dacă dispune sau nu efectuarea unei expertize medico-legale, iar nu instanța de executare, care soluționează efectiv cererea de amânare a executării pedepsei.

8. **Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că dispozițiile criticate prevăd o procedură necontencioasă, prealabilă judecătii, introdusă de legiuitor tocmai în vederea asigurării judecării cu celeritatea a cauzelor de acest gen, în care urgența este evidentă.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că, potrivit art. 554 alin. (1) din Codul de procedură penală, judecătorul delegat cu executarea este un judecător din cadrul instanței de executare, care, în baza delegării primite, efectuează punerea în executare a hotărârilor penale. Conform prevederilor criticate, în cazul cererilor de amânare a executării pedepsei, atribuțiile judecătorului delegat cu executarea se limitează la: primirea cererii; verificarea competenței instanței sesizate; dispunerea efectuării expertizei medico-legale, în cazul în care constată că instanța sesizată are, potrivit legii, competența de a soluționa cererea de amânare a executării pedepsei. Așadar, întrucât judecătorul delegat cu executarea nu soluționează cereri de probatorii sau alte aspecte în legătură cu fondul cauzei, ci este chemat să se pronunțe asupra unei chestiuni procedurale (competența instanței de executare), respectiv să dispună efectuarea expertizei medico-legale — probă obligatorie în cazul cererilor de amânare a executării pedepsei pentru motive medicale [art. 589 alin. (1) lit. a) raportat la art. 591 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură penală] —, nu se poate susține că lipsa contradictorialității afectează caracterul echitabil al procedurii în discuție. Pentru aceleași considerente, nu constituie o încălcare a art. 21 alin. (3) din Constituție nici faptul că judecătorul delegat cu executarea dispune efectuarea expertizei medico-legale, deși nu acesta, ci instanța de executare este competentă să se pronunțe asupra cererii de amânare a executării pedepsei pentru motive medicale.

11. **Avocatul Poporului** arată că, din examinarea prevederilor legale privind procedura soluționării cererii de

amânare a executării pedepsei, rezultă că legiuitorul a prevăzut o procedură prealabilă ședinței de judecată, în cadrul căreia judecătorul delegat cu executarea verifică, în principal, respectarea dispozițiilor referitoare la competența instanței de executare. Totodată, judecătorul delegat dispune, prin încheiere, declinarea competenței de soluționare a cauzei sau efectuarea expertizei medico-legale. După primirea raportului de expertiză medico-legală cauza se soluționează de instanța de executare.

12. Arată că, în doctrină, s-a opinat că deși, la prima vedere, aceste dispoziții sunt în favoarea condamnatului, fiind de natură a urgenta soluționarea cererii, în cazul în care la stabilirea obiectivelor expertizei nu participă și persoana condamnată sau avocatul acesteia, este încălcat dreptul la apărare. În continuare, face referire la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia partea trebuie să aibă posibilitatea de a cunoaște mijlocul de probă și de a-l contesta în fața unui organ independent și imparțial.

13. Potrivit art. 589 alin. (7) din Codul de procedură penală, împotriva hotărârii prin care instanța se pronunță asupra cererii de amânare a executării pedepsei se poate face contestație la instanța ierarhic superioară, în termen de 3 zile de la comunicare, aspect ce creează premisele unei judecări desfășurate de către o instanță independentă și imparțială, în condiții de publicitate, oralitate și contradictorialitate, judecătorul fundamentându-și soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, evaluând și coroborând probele care nu au valoare prestabilită. Cu toate acestea, având în vedere că soluționarea cererii de amânare a executării pedepsei pentru motivul prevăzut la art. 589 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală depinde în mod covârșitor de rezultatul expertizei medico-legale dispuse de judecătorul delegat, Avocatul Poporului apreciază că, în cadrul procedurii prealabile reglementate de art. 591 alin. (2) din Codul de procedură penală, persoanei condamnate trebuie să i se asigure dreptul de a formula observații cu privire la întrebări, de a cere modificarea și completarea lor, de a formula obiecții și alte cereri, cu respectarea prevederilor art. 177 din Codul de procedură penală.

14. Așa fiind, Avocatul Poporului apreciază că dispozițiile art. 591 alin. (2) din Codul de procedură penală sunt constituționale în măsura în care soluționarea cererii de amânare a executării pedepsei se face cu aplicarea prevederilor art. 177 din Codul de procedură penală.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 591 alin. (2) din Codul de procedură penală, cu următorul cuprins: „*În cazul prevăzut la art. 589 alin. (1) lit. a), cererea de amânare a executării pedepsei se depune la judecătorul delegat cu executarea, însoțită de înscrisuri medicale. Judecătorul delegat cu executarea verifică competența instanței și dispune, după caz, prin încheiere, declinarea competenței de soluționare a cauzei sau efectuarea expertizei medico-legale. După primirea raportului de expertiză medico-legală cauza se soluționează de instanța de executare, potrivit dispozițiilor prezentului capitol.*”

18. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că textul criticat contravine prevederilor constituționale cuprinse în art. 1

alin. (3) potrivit căruia România este stat de drept, art. 1 alin. (5) potrivit căruia în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art. 11 alin. (2) referitor la dreptul internațional și dreptul intern și art. 21 alin. (3) potrivit căruia părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil. De asemenea sunt invocate prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că dispozițiile criticate în prezenta cauză fac parte din titlul V — „Executarea hotărârilor penale”, capitolul III — „Alte dispoziții privind executarea”, secțiunea 2 a Codului de procedură penală, secțiune ce reglementează instituția amânării executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață. În ceea ce privește instituția amânării executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață, Curtea, prin Decizia nr. 838 din 16 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 6 din 4 ianuarie 2007, a statuat că amânarea executării pedepsei închisorii reprezintă o excepție de la regula punerii neîntârziată în executare a hotărârilor penale. Curtea a precizat că această excepție a fost instituită, în acord cu prevederile constituționale ale art. 126 alin. (2), de legiuitor tocmai în vederea garantării dreptului la ocrotirea sănătății și la integritatea fizică și psihică.

20. În acest sens, prin Decizia nr. 686 din 10 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 903 din 7 noiembrie 2006, Curtea Constituțională, evocând jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, a reținut că în condiții de o gravitate particulară ne putem găsi în situații în care buna administrare a justiției penale cere ca măsuri de natură umanitară să fie luate pentru a le contracara. Starea de sănătate, vârsta și handicapul unei persoane constituie situații în legătură cu care se poate pune în discuție capacitatea unei persoane de a suporta condițiile de detenție, prin raportare la art. 3 din Convenție. Chiar dacă nu se poate spune că există o obligație generală a statului de a elibera un deținut pe motive de sănătate, art. 3 din Convenție impune, în orice caz, statului obligația de a proteja integritatea fizică a persoanelor private de libertate, în special prin administrarea de îngrijiri medicale necesare. Or, așa cum se poate constata, textele de lege referitoare la amânarea executării pedepsei dau expresie tocmai preocupării legiuitorului de a asigura măsuri de natură umanitară care să contracareze situațiile în care, din motive de sănătate, condițiile de detenție nu pot fi suportate de către persoana condamnată.

21. Așa fiind, Curtea constată că amânarea executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață reprezintă, în fapt, o procedură ce vizează faza executării pedepsei. Or, Curtea reține că instanța de la Strasbourg a statuat că procedurile privind executarea pedepselor — precum procedura solicitării amnistiei (Decizia din 13 mai 2003, pronunțată în Cauza *Montcornet de Caumont împotriva Franței*), procedura de liberare condiționată (Decizia din 15 decembrie 1987, pronunțată în Cauza *Aldrian împotriva Austriei*), procedurile de transfer în temeiul Convenției privind transferul persoanelor condamnate (Decizia din 27 iunie 2006, pronunțată în Cauza *Szabó împotriva Suediei*), sau procedura de exequatur privind o decizie de confiscare pronunțată de o instanță străină (Decizia din 5 iulie 2007, pronunțată în Cauza *Saccoccia împotriva Austriei*) — nu intră sub incidența sferei penale de aplicare a art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

22. De asemenea, Curtea Constituțională, de exemplu, prin Decizia nr. 598 din 21 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 10 din 7 ianuarie 2015, paragraful 18, a reținut că, în măsura în care cererile reclamantului se referă la executarea pedepselor, art. 6 paragraful 1 din Convenție referitor la dreptul la un proces echitabil este inaplicabil unei proceduri ce privește executarea unei pedepse.

23. În continuare, Curtea reține că dispozițiile art. 589 alin. (1) din Codul de procedură penală reglementează cele două cazuri în care se poate dispune amânarea executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață, și anume: când se constată, pe baza unei expertize medico-legale, că persoana condamnată suferă de o boală care nu poate fi tratată în rețeaua sanitară a Administrației Naționale a Penitenciarelor și care face imposibilă executarea imediată a pedepsei, dacă specificul bolii nu permite tratarea acesteia cu asigurarea pazei permanente în rețeaua sanitară a Ministerului Sănătății și dacă instanța apreciază că amânarea executării și lăsarea în libertate nu prezintă un pericol pentru ordinea publică [art. 589 alin. (1) lit. a)]; când o condamnată este gravidă sau are un copil mai mic de un an [art. 589 alin. (1) lit. b)].

24. În ceea ce privește procedura ce trebuie urmată în cazul formulării unei cereri de amânare a executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață, întemeiată pe cazul prevăzut de art. 589 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, Curtea observă că legiuitorul a reglementat o procedură prealabilă judecătorească cererii, necontencioasă, ce se desfășoară în fața judecătorului delegat cu executarea, și o procedură, propriu-zisă, de soluționare a cererii ce se desfășoară în fața instanței de executare.

25. Măsurile luate de judecătorul delegat cu executarea își au temeiul exclusiv în dispozițiile art. 591 alin. (2) din Codul de procedură penală, fiind limitate la actele prevăzute expres de acest text de lege. Astfel, după primirea cererii de amânare a executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață, judecătorul delegat cu executarea va verifica competența instanței de executare. În cazul în care constată că este competentă o instanță de executare, alta decât cea la care judecătorul delegat cu executarea funcționează, acesta va dispune, prin încheiere, declinarea competenței de soluționare a cauzei. În cazul în care constată că este competentă instanța de executare la care judecătorul delegat cu executarea funcționează, acesta dispune efectuarea expertizei medico-legale.

26. În ceea ce privește dispunerea efectuării expertizei medico-legale, Curtea observă că dispozițiile art. 591 alin. (2) din Codul de procedură penală trebuie coroborate cu cele ale art. 589 alin. (1) lit. a) din același act normativ. Astfel, potrivit acestui din urmă text, constatarea elementelor pe care se întemeiază soluția de admitere a cererii de amânare a executării pedepsei închisorii sau detențiunii pe viață are la bază în mod obligatoriu o expertiză medico-legală. Cu alte cuvinte, din punct de vedere probatoriu, cazul prevăzut de art. 589 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală va fi dovedit, întotdeauna, prin constatările reținute în raportul de expertiză medico-legală.

27. Așa fiind, dispunerea efectuării expertizei medico-legale în acest caz nu rămâne la latitudinea judecătorului delegat cu executarea, acesta fiind obligat de prevederile exprese ale Codului de procedură penală să dispună efectuarea acesteia. Aceasta rezultă și din folosirea de către legiuitor, în dispozițiile art. 591 alin. (2) din Codul de procedură penală, a verbului la modul imperativ „dispune”, iar nu „poate dispune”, astfel încât să se poată interpreta că există posibilitatea ca în unele situații judecătorul delegat cu executarea să poată hotărî neefectuarea expertizei medico-legale.

28. În ceea ce privește obiectivele expertizei, Curtea reține că dispozițiile art. 589 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală reglementează atât unul dintre cazurile în care executarea pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață poate fi amânată, cât și condițiile ce trebuie îndeplinite din punct de vedere medical, după cum urmează: persoana condamnată trebuie să sufere de o boală; boala să nu poată fi tratată în rețeaua sanitară a Administrației Naționale a Penitenciarelor; boala face imposibilă executarea imediată a pedepsei; specificul bolii nu permite tratarea acesteia cu asigurarea pazei permanente în rețeaua sanitară a Ministerului Sănătății.

29. Or, potrivit aceluiași text de lege, anterior menționat, toate aceste elemente sunt analizate în cadrul expertizei medico-legale dispuse, în mod obligatoriu, de către judecătorul delegat cu executarea. Astfel, în toate cazurile în care se solicită amânarea executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață obiectivele care trebuie îndeplinite din punct de vedere medical, condiții prevăzute de art. 589 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, anterior expuse.

30. Așa fiind, Curtea constată că în acest moment procedural nu este examinată temeinicia sau netemeinicia cererii de amânare a executării pedepsei închisorii sau detențiunii pe viață, ci atribuțiile judecătorului delegat cu executarea se circumscriu realizării unor aspecte strict formale (verificarea competenței; dispunerea expertizei medico-legale).

31. Or, jurisprudența Curții Constituționale este constantă în a aprecia ca fiind constituționale prevederile potrivit cărora soluționarea unei proceduri în cadrul căreia se analizează

aspecte de ordin pur legal/formal se realizează fără citarea părților și fără participarea procurorului (a se vedea Decizia nr. 839 din 8 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 1 februarie 2016, Decizia nr. 278 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 882 din 9 noiembrie 2017, Decizia nr. 669 din 30 octombrie 2018*), nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data pronunțării prezentei decizii).

32. Totodată, în contextul în care dispunerea expertizei medico-legale este obligatorie, iar obiectivele acesteia sunt prevăzute de înseși dispozițiile procesual penale, nu apare ca fiind necesară o dezbateră, cu citarea părților, caracterizată prin oralitate și contradictorialitate (a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr. 591 din 1 octombrie 2015, precitată, paragrafele 26 și 28). Având în vedere aceste aspecte, Curtea apreciază că susținerile autorului excepției sunt neîntemeiate, dispozițiile criticate necontravenind prevederilor constituționale invocate.

33. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Daniel Cornea în Dosarul nr. 565/33/2017 al Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori și constată că dispozițiile art. 591 alin. (2) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 17 ianuarie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 91

din 21 februarie 2019

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 97 alin. (2)
din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și ale art. 46 alin. (2)
din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 97 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și ale art. 46 alin. (2) din

Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, excepție ridicată de Florin Cornel Sala în Dosarul nr. 5.403/2/2014 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 946D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Reprezentantul Ministerului Public pune, în principal, concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, deoarece aceasta vizează probleme de interpretare și aplicare a legii, iar, în subsidiar, de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, deoarece dispozițiile de lege criticate nu contravin prevederilor constituționale.

*) Decizia Curții Constituționale nr. 669 din 30 octombrie 2018 a fost publicată ulterior în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 62 din 25 ianuarie 2019.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 16 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 5.403/2/2014, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 97 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și ale art. 46 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reclamantul Florin Cornel Sala în cadrul unei cauze având ca obiect soluționarea recursului împotriva Sentinței nr. 3.562 din 19 decembrie 2014 a Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, prin care s-a respins acțiunea privind desființarea rezoluției emise de Inspectia Judiciară la data de 25 iunie 2014 (rezoluție prin care s-a dispus clasarea sesizării formulate de autorul excepției de neconstituționalitate, referitoare la săvârșirea unor abateri disciplinare de către judecătorii care au compus completul de recurs ce a judecat Dosarul nr. 640/3/2012) și obligarea pârâtei Inspectia Judiciară la declanșarea procedurii de cercetare disciplinară a judecătorilor respectivi.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia susține, în esență, că prin Decizia nr. 2 din 11 ianuarie 2012 Curtea Constituțională a statuat că faptele prevăzute la art. 99 lit. s), ș) și t) și la art. 99¹ din Legea nr. 303/2004 reprezintă încălcări ale îndatoririlor de serviciu ale magistraților. Astfel, se arată că „orice interpretare dată prevederilor art. 97 alin. (2) din Legea nr. 303/2004, respectiv a faptului că reclamantul nu poate pune în discuție prin plângere o soluție pronunțată, și nu a faptului că titularul acțiunii de cercetare disciplinară nu poate pune în discuție soluția pronunțată, este neconstituțională”. Dacă un cetățean pune în discuție o soluție dată de o instanță judecătorească, o face pentru a dovedi vătămarea suferită, conform art. 99¹ din Legea nr. 303/2004, iar nu ca o cale extraordinară de atac, printr-o procedură arbitrară și străină Codului de procedură civilă. O interpretare contrară ar conduce la ideea că judecătorii sunt mai presus de lege, deoarece nu se poate dovedi vătămarea adusă prin soluția dată, ceea ce este contrar și deciziei menționate a Curții Constituționale.

6. Pe de altă parte, se susține că art. 97 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 face referire atât la procurori, cât și la judecători. Or, interzicerea punerii în discuție doar a hotărârilor judecătorești este o încălcare a dreptului la egalitate în fața legii și creează discriminări între procurori și judecători. Cu alte cuvinte, punerea în discuție a soluțiilor unui procuror se poate face, însă punerea în discuție a soluției unui judecător nu se poate face, deși ambele soluții sunt supuse căilor de atac.

7. În privința art. 46 alin. (2) din Legea nr. 304/2004, autorul excepției susține că acesta este neconstituțional, atât timp cât „se invocă, ca pretext, refuzul de a da curs prevederilor art. 99 lit. s), lit. ș) și lit. t) și ale art. 99¹ din Legea nr. 303/2004”. Astfel, există Decizia Curții Constituționale nr. 2 din 11 ianuarie 2012, care stabilește că faptele prevăzute de aceste texte de lege sunt abateri de serviciu ale magistraților. Or, interpretarea unui articol de lege în sensul că anumite sancțiuni privind abateri de serviciu nu pot fi aplicate creează premisele ca judecătorii să fie mai presus de lege, ceea ce este o încălcare a art. 16 alin. (2) din Constituție.

8. În final, se arată că dispozițiile de lege criticate sunt neconstituționale „prin modul de interpretare a instanței de fond, deoarece creează premisele în care judecătorii sunt mai presus de lege, în totală contradicție cu prevederile art. 16 alin. (2) din Constituție”.

9. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal** apreciază că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale, fiind în deplin acord cu prevederile art. 16 din Constituție.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Guvernul** consideră, în esență, că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, se arată că prevederile criticate respectă principiile și normele constituționale. Astfel, art. 97 din Legea nr. 303/2004 reglementează modul de sesizare a Consiliului Superior al Magistraturii în legătură cu săvârșirea abaterilor disciplinare de către judecători, dar acest drept de sesizare nu poate pune în discuție soluțiile instanțelor. Aceste prevederi legale sunt conforme Constituției, care instituie, în capitolul VI „*Autoritatea judecătorească*”, independența instanțelor judecătorești și a judecătorilor și faptul că „*justiția este unică, imparțială și egală pentru toți*”. Prin urmare, nicio lege sau procedură, inclusiv cea disciplinară, nu poate pune în discuție soluțiile instanțelor judecătorești, soluții care se pot modifica doar prin exercitarea căilor de atac prevăzute de lege, tot în acord cu dispozițiile constituționale care prevăd, la art. 129, că „*Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*”. În acest sens, se invocă o parte din considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 2 din 11 ianuarie 2012.

12. **Avocatul Poporului** apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, deoarece autorul acesteia este nemulțumit de interpretarea dată textului de lege criticat de către instanța judecătorească.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au transmis punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum este menționat în încheierea de sesizare, îl constituie dispozițiile art. 97 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 13 septembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 46 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 13 septembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare, dispoziții care au următorul conținut:

— Art. 97 alin. (2) din Legea nr. 303/2004: „*Exercitarea dreptului prevăzut la alin. (1) nu poate pune în discuție soluțiile pronunțate prin hotărârile judecătorești, care sunt supuse căilor legale de atac.*”;

— Art. 46 alin. (2) din Legea nr. 304/2004: „*Verificările efectuate personal de președinți sau vicepreședinți ori prin judecători anume desemnați trebuie să respecte principiile independenței judecătorilor și supunerii lor numai legii, precum și autoritatea de lucru judecat.*”

Dispozițiile art. 97 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, la care fac trimitere dispozițiile art. 97 alin. (2) din aceeași lege, au următorul conținut: „*Orice persoană poate sesiza Consiliul Superior al Magistraturii, direct sau prin conducătorii instanțelor ori ai parchetelor, în legătură cu activitatea sau conduita*

necorespunzătoare a judecătorilor sau procurorilor, încălcarea obligațiilor profesionale în raporturile cu justițiabilii ori săvârșirea de către aceștia a unor abateri disciplinare.”

16. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în drepturi.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că autorul acesteia a sesizat Consiliul Superior al Magistraturii cu verificarea săvârșirii abaterilor disciplinare, prevăzute la art. 99 lit. s), ș) și t) din Legea nr. 303/2004, de către judecătorii care au soluționat Dosarul nr. 640/3/2012 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a civilă și pentru cauze privind conflictele de muncă și asigurări sociale, având ca obiect „litigiu privind desființarea postului de șef-birou înmatriculare”. La acea dată, dispozițiile art. 99 lit. s), ș) și t) din Legea nr. 303/2004 aveau următorul cuprins: „*Constituie abateri disciplinare: [...] s) utilizarea unor expresii inadecvate în cuprinsul hotărârilor judecătorești sau al actelor judiciare ale procurorului ori motivarea în mod vădit contrară raționamentului juridic, de natură să afecteze prestigiul justiției sau demnitatea funcției de magistrat; ș) nerespectarea deciziilor Curții Constituționale ori a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii; t) exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență*”. Inspekția Judiciară a dispus clasarea sesizării formulate, printr-o rezoluție emisă în anul 2014, apreciind că nu există indicii de săvârșire a vreuneia dintre abaterile disciplinare prevăzute de Legea nr. 303/2004. Autorul excepției a formulat acțiune împotriva rezoluției de clasare emise de Inspekția Judiciară în anul 2014, iar Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a respins acțiunea, ca neîntemeiată, prin Sentința civilă nr. 3.562 din 19 decembrie 2014. În motivarea soluției de respingere ca neîntemeiată a acțiunii, instanța a reținut că reclamantul a sesizat Inspekția Judiciară, fiind nemulțumit de soluția dată de completul de judecată în Dosarul nr. 640/3/2012 și a apreciat că susținerile acestuia nu sunt confirmate de realitatea/conținutul deciziei criticate și că nu a fost identificat niciun indiciu care să susțină concluzia că judecătorii din cauza respectivă au încălcat cu știință normele juridice, urmărind sau acceptând vătămarea reclamantului din cauză. În cadrul soluționării recursului împotriva Sentinței civile nr. 3.562 din 19 decembrie 2014 a Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, recurentul a invocat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 97 alin. (2) din Legea

nr. 303/2004, care prevăd că exercitarea dreptului de a sesiza Consiliul Superior al Magistraturii în legătură cu activitatea sau conduita necorespunzătoare a judecătorilor sau procurorilor, cu încălcarea obligațiilor profesionale în raporturile cu justițiabilii ori cu săvârșirea de către aceștia a unor abateri disciplinare, nu poate pune în discuție soluțiile pronunțate prin hotărârile judecătorești, care sunt supuse căilor legale de atac.

18. Curtea constată că, în motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia nu formulează veritabile critici de neconstituționalitate a textelor de lege criticate, ci, în realitate, este nemulțumit de interpretarea și aplicarea acestor texte de către instanța de judecată care a soluționat acțiunea împotriva rezoluției de clasare, emise de Inspekția Judiciară. Astfel, autorul excepției susține că dispozițiile de lege criticate sunt neconstituționale „prin modul de interpretare a instanței de fond, deoarece creează premisele în care judecătorii sunt mai presus de lege, în totală contradicție cu prevederile art. 16 alin. (2) din Constituție”. De asemenea, în ceea ce privește dispozițiile art. 46 alin. (2) din Legea nr. 304/2004, autorul excepției susține că acestea sunt neconstituționale, atât timp cât „se invocă, ca pretext, refuzul de a da curs prevederilor art. 99 lit. s), lit. ș) și lit. t) și ale art. 99¹ din Legea nr. 303/2004”. Mai susține că interpretarea unui articol de lege în sensul că anumite sancțiuni privind abateri de serviciu nu pot fi aplicate creează premisele ca judecătorii să fie mai presus de lege, ceea ce este o încălcare a art. 16 alin. (2) din Constituție.

19. Or, Curtea reține că toate aceste susțineri reprezintă, în realitate, aspecte ce vizează interpretarea și aplicarea textelor de lege criticate de către instanța care soluționează litigiul în cadrul căruia s-a invocat excepția de neconstituționalitate, nefiind veritabile critici de neconstituționalitate.

20. Având în vedere acestea, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 97 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și ale art. 46 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, astfel cum a fost formulată, este inadmisibilă. De altfel, nimic nu împiedică posibilitatea oricărei persoane de a sesiza Consiliul Superior al Magistraturii în legătură cu activitatea sau conduita necorespunzătoare a judecătorilor sau procurorilor, cu încălcarea obligațiilor profesionale în raporturile cu justițiabilii ori cu săvârșirea de către aceștia a unor abateri disciplinare, cu atât mai mult în situația în care hotărârea judecătorească pronunțată în cauza respectivă este definitivă.

21. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 97 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și ale art. 46 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, excepție ridicată de Florin Cornel Sala în Dosarul nr. 5.403/2/2014 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 februarie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****HOTĂRÂRE****pentru modificarea anexei nr. 44 la Hotărârea Guvernului
nr. 1.347/2001 privind atestarea domeniului public
al județului Bacău, precum și al municipiilor,
orașelor și comunelor din județul Bacău**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 21 alin. (3) din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — La anexa nr. 44 „Inventarul bunurilor care aparțin domeniului public al comunei Letea Veche” la Hotărârea Guvernului nr. 1.347/2001 privind atestarea domeniului public al județului Bacău, precum și al municipiilor, orașelor și comunelor din județul Bacău, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 305 și 305 bis din 9 mai 2002, cu modificările și completările ulterioare, la secțiunea I „Bunuri imobile” se abrogă poziția nr. 29.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:
Viceprim-ministru, ministrul dezvoltării
regionale și administrației publice,
Vasile-Daniel Suciu

București, 23 mai 2019.
Nr. 313.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 10

din 17 aprilie 2019

Dosar nr. 377/1/2019

Daniel Grădinaru — președintele Secției penale a Înaltei
Curți de Casație și Justiție —
președintele completului
Simona Daniela Encean — judecător la Secția penală
Oana Burnel — judecător la Secția penală
Săndel Lucian Macavei — judecător la Secția penală
Rodica Cosma — judecător la Secția penală
Andrei Claudiu Rus — judecător la Secția penală
Ioana Bogdan — judecător la Secția penală
Lucia Tatiana Rog — judecător la Secția penală
Silvia Cerbu — judecător la Secția penală

de drept: „*Poate fi subiect activ al infracțiunii de mărturie
mincinoasă participantul la comiterea unei infracțiuni care a fost
judecat separat de ceilalți participanți și audiat ulterior ca martor
în cauza disjunctă cu privire la acești din urmă participanți?*”.

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în
materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476
alin. (6) din Codul de procedură penală și ale art. 274 alin. (1) din
Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă
a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și
completările ulterioare.

Sedința a fost prezidată de președintele Secției penale a
Înaltei Curți de Casație și Justiție, domnul judecător Daniel
Grădinaru.

La ședința de judecată a participat doamna Mihaela Mustăț, magistrat-asistent-șef în cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, desemnată în conformitate cu dispozițiile

S-a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel
București — Secția a II-a penală, în Dosarul nr. 17.643/4/2017
(3.018/2018), prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri
prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei probleme

art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Judecător-raportor a fost desemnat, conform art. 476 alin. (7) din Codul de procedură penală, doamna judecător Rodica Cosma, judecător în cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna procuror Marinela Mincă.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, arătând că au fost transmise *hotărâri relevante pronunțate în materie și opiniile magistraților* din cadrul următoarelor instanțe: Curtea de Apel București — Secția I penală, Curtea de Apel București — Secția a II-a penală, Tribunalul București și judecătoriile arondate, Tribunalul Giurgiu, Judecătoria Giurgiu, Tribunalul Ialomița și instanțele arondate, Tribunalul Teleorman, Judecătoria Alexandria, Curtea de Apel Alba Iulia, Judecătoria Moinești, Judecătoria Constanța, Judecătoria Tulcea, Judecătoria Babadag, Judecătoria Măcin, Curtea de Apel Târgu Mureș, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Brașov, Tribunalul pentru minori și familie Brașov, Tribunalul Covasna, Judecătoria Zărnești, Curtea de Apel Craiova, Judecătoria Vaslui, Judecătoria Huși, Judecătoria Caransebeș, Judecătoria Videle, Judecătoria Roman, Judecătoria Bacău, Judecătoria Onești, Judecătoria Medgidia, Curtea de Apel Suceava, Judecătoria Odorheiu Secuiesc, Judecătoria Rupea, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul Arad, Judecătoria Timișoara, Judecătoria Lugoj, Tribunalul Timiș, Tribunalul Caraș-Severin și Curtea de Apel Ploiești, *punctul de vedere al specialiștilor* Facultății de Drept din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, *raportul* din data de 26 martie 2019, întocmit de judecătorul-raportor, care, la aceeași dată, a fost comunicat părților, potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală, și *concluzii scrise* din partea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție privind rezolvarea de principiu a chestiunii de drept supuse dezlegării.

Reprezentantul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a susținut că prezenta sesizare este inadmisibilă, nefiind îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală. Astfel, a arătat că, în ceea ce privește condiția ca sesizarea să aibă ca obiect o chestiune de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei, este necesar a se observa, în contextul jurisprudenței conturate în materia hotărârilor prealabile, că instanța de trimitere, în cuprinsul încheierii de sesizare, nu și-a exprimat punctul de vedere conform art. 476 alin. (1) teza finală din Codul de procedură penală, aspect care a fost sancționat anterior în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

De asemenea a susținut că motivarea sesizării este lacunară întrucât instanța se limitează doar la a indica textele de lege care ar fi incidente, în realitate solicitându-se Înaltei Curți dezlegarea chestiunii de drept cu care aceasta este investită. Or, în această situație, i-ar reveni instanței supreme sarcina de a stabili obiectul sesizării și de a justifica înrăurirea pe care dezlegarea chestiunii de drept ar avea-o asupra cauzei pendinte, ceea ce ar echivala cu modificarea obiectului și a limitelor sesizării.

Nu în ultimul rând, a arătat că întrebarea formulată de instanța de trimitere își are mai degrabă izvorul într-o situație de fapt, care se circumscrie momentului în care este audiat

martorul, respectiv după momentul pronunțării hotărârii de condamnare, și nu neapărat într-o dispoziție legală.

Pentru toate aceste considerente a apreciat că sesizarea este inadmisibilă și a solicitat să fie respinsă ca atare.

La interpelarea președintelui Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, reprezentantul Ministerului Public a precizat că nu înțelege să formuleze concluzii pe fondul problemei de drept care se solicită a fi dezlegată în prezenta cauză, neavând mandat în acest sens din partea procurorului general.

Președintele completului, domnul judecător Daniel Grădinaru, constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterea închisă, iar Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a reținut dosarul în pronunțare asupra problemei de drept supuse dezlegării.

ÎN ALTA CURTE,

asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. **Titularul și obiectul sesizării:**

Prin Încheierea din 16 ianuarie 2019, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală în Dosarul nr. 17.643/4/2017 (3.018/2018), în baza art. 476 alin. (1) raportat la art. 475 din Codul de procedură penală, a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei probleme de drept: „*Poate fi subiect activ al infracțiunii de măturie mincinoasă participantul la comiterea unei infracțiuni care a fost judecat separat de ceilalți participanți și audiat ulterior ca martor în cauza disjunctă cu privire la acești din urmă participanți?*”.

II. **Dispoziții legale incidente:**

Codul penal

Art. 273. — (1) *Fapta martorului care, într-o cauză penală, civilă sau în orice altă procedură în care se ascultă martori, face afirmații mincinoase ori nu spune tot ce știe în legătură cu faptele sau împrejurările esențiale cu privire la care este întrebare se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.*

(...)

Codul de procedură penală

Art. 114. — (1) *Poate fi audiată în calitate de martor orice persoană care are cunoștință despre fapte sau împrejurări de fapt care constituie probă în cauza penală.*

(2) *Orice persoană citată în calitate de martor are următoarele obligații:*

a) *de a se prezenta în fața organului judiciar care a citat-o la locul, ziua și ora arătate în citație;*

b) *de a depune jurământ sau declarație solemnă în fața instanței;*

c) *de a spune adevărul.*

(...)

Art. 115. — (1) *Orice persoană poate fi citată și audiată în calitate de martor, cu excepția părților și a subiecților procesuali principali.*

(...)

Art. 118. — *Declarația de martor dată de o persoană care, în aceeași cauză, anterior declarației a avut sau, ulterior, a dobândit calitatea de suspect ori inculpat nu poate fi folosită împotriva sa. Organele judiciare au obligația să menționeze, cu ocazia consemnării declarației, calitatea procesuală anterioară.*

III. **Expunerea succintă a cauzei:**

Prin Sentința penală nr. 2.297 din 27 iulie 2018, Judecătoria Sectorului 4 București a dispus, printre altele, în baza art. 396

alin. (5) din Codul de procedură penală raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, achitarea inculpatului C.V., pentru săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal, cu aplicarea art. 41 alin. (1) din Codul penal, întrucât fapta nu este prevăzută de legea penală.

În esență, pentru a pronunța această hotărâre, judecătoria a reținut următoarele:

La data de 3.01.2017, inculpatul C.V. a fost audiat de organele de cercetare penală, în Dosarul nr. 4.533/P/2015 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București, făcând afirmații mincinoase, declarând că a săvârșit singur infracțiunea de tâlhărie în data de 7.04.2011, nefiind ajutat de inculpatul E.A.E.

De asemenea a arătat că l-a apelat pe E.A.E. la data de 07.04.2011, după comiterea faptei, în momentul în care a ajuns acasă, specificând că telefonul mobil nu s-a aflat asupra sa, lăsându-l acasă, toate aceste aspecte fiind contrazise de probatoriul aflat la dosar.

Anterior, prin Rechizitoriul nr. 14.136/P/2014 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București, s-a dispus trimiterea în judecată a autorului C.V. pentru săvârșirea infracțiunii de tâlhărie calificată și **disjungerea cauzei** față de numitul E.A.E. sub aspectul săvârșirii infracțiunii de complicitate la tâlhărie calificată, prevăzută de art. 48 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 233 din Codul penal, art. 234 alin. (1) lit. a) și c) din Codul penal.

Prin Sentința penală nr. 1.615 din 25.06.2015 a Judecătoriei Sectorului 4 București, pronunțată în Dosarul nr. 16.836/4/2015, definitivă prin Decizia penală nr. 1.147/A din 18.09.2015 a Curții de Apel București, s-a dispus condamnarea inculpatului C.V. la pedeapsa de 3 ani închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii de tâlhărie calificată, prevăzută de art. 233 din Codul penal raportat la art. 234 alin. (1) lit. a) și c) din Codul penal, cu aplicarea art. 41 alin. (1) din Codul penal.

În raport cu situația de fapt reținută de instanța de fond s-a constatat că afirmațiile inculpatului C.V., făcute cu ocazia audierii sale în calitate de martor în Cauza penală nr. 4.533/P/2015 a Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București sunt mincinoase.

În opinia instanței s-a apreciat că, în cazul în care la săvârșirea unei infracțiuni au participat mai multe persoane, cea audiată în calitate de martor cu privire la infracțiunea comisă de un participant, care, în aceeași cauză, a avut anterior calitatea de inculpat și a fost condamnată definitiv, nu poate fi subiect activ al infracțiunii de mărturie mincinoasă, fapta nefiind prevăzută de legea penală.

În esență, în argumentarea acestei soluții, au fost invocate, pe de o parte, dispozițiile art. 114 din Codul de procedură penală, care definesc martorul ca fiind orice persoană care are cunoștință despre fapte sau împrejurări de fapt care constituie probă în cauza penală și instituie obligația martorului de a spune adevărul, iar, pe de altă parte, dispozițiile art. 118 din Codul de procedură penală, relativ la dreptul martorului de a nu se acuza.

În cauza dedusă judecării, declarația dată, în calitate de martor, de către inculpatul C.V., poate fi avută în vedere la analiza infracțiunii de complicitate la tâlhărie calificată pentru care a fost trimis în judecată inculpatul E.A.E., însă nu poate servi ca temei pentru atragerea răspunderii penale a martorului, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de mărturie mincinoasă.

Împotriva Sentinței penale nr. 2.297 din 27.07.2018, pronunțată de Judecătoria Sectorului 4 București în Dosarul nr. 17.643/4/2017, a declarat apel Parchetul de pe lângă

Judecătoria Sectorului 4 București, solicitând desființarea acesteia și, în rejudicare, condamnarea inculpatului C.V. pentru săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă, argumentând, în esență, că dispozițiile legale incidente, respectiv art. 273 alin. (1) din Codul penal și art. 114—118 din Codul de procedură penală, nu interzic, în mod expres, condamnarea unei persoane pentru infracțiunea de mărturie mincinoasă, atunci când aceasta a fost anterior condamnată pentru săvârșirea unei infracțiuni în calitate de autor.

IV. *Punctul de vedere al instanței care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită:*

Curtea de Apel București a arătat că nu își exprimă un punct de vedere cu privire la problema de drept analizată, întrucât ar echivala cu o antepunțare asupra motivelor de apel formulate de Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București.

V. *Punctul de vedere al procurorului și al părților cu privire la problema de drept a cărei dezlegare se solicită:*

Procurorul a apreciat, în raport cu motivele de apel invocate, că se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri pentru dezlegarea unei chestiuni de drept.

Apărătorul inculpatului C.V. a apreciat că nu se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și că este exclus a se reține o dublă calitate a aceleiași persoane, respectiv subiect activ al infracțiunii de mărturie mincinoasă și martor în cauză.

VI. *Punctele de vedere exprimate de către curțile de apel și instanțele de judecată arondate:*

Înalta Curte de Casație și Justiție constată că, în această materie, au fost conturate două opinii, după cum urmează:

Într-o primă opinie, s-a apreciat că participantul la comiterea unei infracțiuni, care a fost judecat separat de ceilalți participanți și audiat, ulterior, ca martor în cauza disjunctă, nu poate fi subiect activ al infracțiunii de mărturie mincinoasă.

Disjungerea, ca act procedural, nu schimbă calitățile procesuale ale părților din cauză și nu se poate pune semnul egalității între martori, în sensul strict al noțiunii, și martorii asimilați, pentru care legea nu instituie o calitate procesuală specifică, dar care au o strânsă legătură cu fapta judecată, participând anterior la comiterea acesteia.

În esență, s-a reținut că, deși poate fi ascultat ca martor, poziționarea persoanei în raportul juridic nu se pierde prin parcurgerea etapelor procesului penal și nici nu se poate transforma, după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare.

Calitatea procesuală de suspect sau inculpat și cea de martor se diferențiază în raport cu drepturile și obligațiile distincte ale titularilor. În timp ce martorul este obligat să declare tot ceea ce știe, inculpatul are dreptul necondiționat de a nu da declarații în fața organelor judiciare.

A se reține infracțiunea de mărturie mincinoasă în cazul în care martorul nu face declarații adevărate, fiind obligat să își asume riscul ca aspectele declarate să poată fi folosite chiar împotriva sa, constituie un mecanism coercitiv incompatibil cu dreptul la un proces echitabil.

De asemenea s-a reținut că, pornind de la dispozițiile art. 118 din Codul de procedură penală, declarația martorului poate fi utilizată pentru stabilirea unor împrejurări de fapt care nu au legătură cu persoana acestuia, fiind o garanție a respectării dreptului persoanei care depune mărturie și care, anterior sau ulterior acestei declarații, a avut sau a dobândit calitatea de suspect sau de inculpat, neputând fi folosite împotriva sa.

Aceasta este de altfel și rațiunea pentru care textul de lege invocat face referire și la obligația organului judiciar de a menționa calitatea procesuală anterioară a martorului.

În acest sens s-au pronunțat următoarele instanțe: Curtea de Apel București — Secția I penală, în opinie majoritară, Curtea de Apel București — Secția a II-a penală, în opinie majoritară, Tribunalul București și judecătoriile arondate, în opinie majoritară, Tribunalul Giurgiu, Judecătoria Giurgiu, Tribunalul Ialomița și instanțele arondate, Tribunalul Teleorman, Judecătoria Alexandria, în opinie majoritară, Curtea de Apel Alba Iulia, Judecătoria Moinești, Judecătoria Constanța, Judecătoria Tulcea, Judecătoria Babadag, Judecătoria Măcin, Curtea de Apel Târgu Mureș, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Brașov, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov, Tribunalul Covasna, Judecătoria Zărnești, Curtea de Apel Craiova, Judecătoria Vaslui, Judecătoria Huși și Judecătoria Caransebeș.

Într-o altă opinie, s-a apreciat că persoana audiată ulterior în cauza disjunsă, în calitate de martor, **poate fi subiect activ al infracțiunii de mărturie mincinoasă** dacă, în contextul ansamblului probator al cauzei, se face dovada existenței condițiilor de tipicitate ale infracțiunii.

În esență, s-a reținut că persoana care a participat la săvârșirea infracțiunii, dar care a fost judecată separat de ceilalți participanți, poate dobândi calitatea de martor în cauza disjunsă. În această calitate, martorul nu poate refuza să se prezinte în instanță și nici nu poate refuza depunerea jurământului ori a declarației solemne. Acesta are dreptul de a nu se autoincrimina prin declarațiile pe care le face. În exercitarea acestui drept, martorul poate fie să se prevaleze de dreptul la tăcere, fie să continue declarația, renunțând în mod expres la tăcere.

Dacă a renunțat la dreptul la tăcere, continuând să facă declarații, persoana care a participat la săvârșirea infracțiunii și a fost judecată separat de ceilalți participanți, fiind audiată, ulterior, ca martor în cauza disjunsă, are obligația de a spune adevărul, chiar cu riscul de a se autoincrimina, în caz contrar săvârșind infracțiunea de mărturie mincinoasă.

S-a susținut că martorul ar avea de ales între a nu face nicio declarație, prevalându-se de privilegiul autoincriminării și de dreptul la tăcere.

Ca atare, având în vedere că unul dintre participanții la comiterea unei infracțiuni nu are calitate de parte, respectiv de inculpat, în cauza disjunsă cu privire la ceilalți participanți, ci doar în cauza în care el a fost judecat, s-a apreciat că acesta are capacitatea de a fi martor, chiar și cu privire la aceeași faptă, având obligația să declare tot ceea ce știe cu privire la activitatea infracțională a celor trimiși în judecată și, prin urmare, poate avea calitatea de subiect activ al infracțiunii de mărturie mincinoasă.

De asemenea s-a mai reținut că dobândirea calității de martor în cadrul procesului penal atrage în mod obligatoriu respectarea obligațiilor stabilite de art. 114 alin. (2) din Codul de procedură penală, indiferent dacă persoana respectivă a avut anterior calitatea de suspect ori inculpat și, ulterior, a fost condamnată în cadrul dosarului penal inițial.

Sanctiunea, în cazul constatării incidenței dispozițiilor art. 118 din Codul de procedură penală, nu este înlăturarea răspunderii penale a unei persoane acuzate de comiterea infracțiunii de mărturie mincinoasă, ci excluderea declarației de martor a persoanei care, anterior, a avut sau, ulterior, a dobândit calitatea de suspect sau de inculpat în același dosar.

În acest sens s-au pronunțat următoarele instanțe: Curtea de Apel București — Secția a II-a penală, în opinie minoritară, Tribunalul Giurgiu, Judecătoria Giurgiu, Judecătoria Videle,

Judecătoria Roman, Judecătoria Bacău, Judecătoria Onești, Judecătoria Medgidia, Curtea de Apel Suceava, Judecătoria Odorheiu Secuiesc, Curtea de Apel Brașov, Judecătoria Rupea, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul Arad, Judecătoria Timișoara, Judecătoria Lugoj, Tribunalul Timiș, Tribunalul Caraș-Severin, Curtea de Apel Ploiești, Judecătoria Ploiești.

VII. **Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale:**

Prin Decizia nr. 519 din 6.07.2017 s-a dispus respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 118 teza I din Codul de procedură penală.

La paragraful 16 din considerentele deciziei, Curtea reține că declarațiile autoincriminante ale martorului sunt, în același timp, și declarații necesare soluționării cauzei, privitor la un alt acuzat, în condițiile în care un principiu fundamental al procesului penal este aflarea adevărului, pentru a se putea realiza scopul procesului penal, respectiv cunoașterea completă și exactă a faptelor în materialitatea lor, precum și a persoanei care le-a săvârșit, pentru ca aceasta din urmă să fie trasă la răspundere penală. Curtea a constatat că obligația organelor judiciare însărcinate cu ancheta este aceea de a administra toate probele disponibile pentru aflarea adevărului cu privire la fapta și la persoana care a săvârșit-o, urmând ca dreptul martorului de a nu se acuza să fie salvagardat în temeiul art. 118 din Codul de procedură penală.

De asemenea, prin Decizia nr. 562 din 19 septembrie 2017 s-a dispus admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 117 alin. (2) lit. a) și b) din Codul de procedură penală, care exclud dreptul de a refuza să fie audiate, în calitate de martor, persoanele care au stabilit relații asemănătoare acelora dintre soți.

La pct. 14 din considerentele deciziei se arată că poate avea calitate de martor orice persoană care are cunoștință de fapte sau împrejurări de fapt care constituie probă în cauza penală și care, în același timp, nu are calitatea procesuală de suspect, persoană vătămată, inculpat, parte civilă sau parte responsabilă civilmente. Așadar, în cazul persoanelor care au, în cauză, calitatea de parte ori subiect procesual principal există o prezumție relativă de parțialitate, fiind apreciat că acestea au un interes substanțial în modul de soluționare a cauzei, nefiind considerate observatori imparțiali ai faptelor deduse judecății.

VIII. **Jurisprudența relevantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție:**

În jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost identificate: Decizia penală nr. 397/A din 21.11.2014; Decizia penală nr. 217/A din 17.09.2018; Decizia penală nr. 213 din 9.06.2015; Decizia penală nr. 1.957 din 29.09.1979, Tribunalul Suprem — Secția penală; Decizia penală nr. 40/A din 20.02.2018.

IX. **Jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului:**

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materie a statuat că dreptul unui acuzat de a păstra tăcerea cu privire la faptele pentru care este acuzat și de a nu contribui la propria sa incriminare reprezintă o garanție a unei proceduri echitabile în procesul penal. De asemenea s-a reținut că, deși art. 6 din Convenție nu menționează expres aceste drepturi, ele reprezintă norme general recunoscute, circumscrise noțiunii de „proces echitabil”. S-a mai statuat că dreptul de a nu contribui la propria incriminare este strâns legat de prezumția de nevinovăție. Această prezumție tinde să protejeze o persoană acuzată de săvârșirea unei fapte penale împotriva unui verdict de culpabilitate ce nu a fost stabilit în mod legal și privește ansamblul procedurii penale litigioase (Hotărârea din

25.02.1993, pronunțată în Cauza *Funke împotriva Franței*; Hotărârea din 8.02.1996, pronunțată în Cauza *John Murray împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*; Hotărârea din 17.12.1996, pronunțată în Cauza *Saunders împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*).

X. Punctul de vedere al Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție:

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția judiciară a apreciat că sesizarea este inadmisibilă.

În esență, s-a susținut că tehnica de redactare a întrebărilor trebuie să fie adecvată și să permită identificarea problemei de drept, iar existența legăturii de dependență între lămurirea problemei de drept și soluționarea pe fond a cauzei trebuie să fie motivată.

S-a făcut trimitere la Decizia nr. 31 din 19 noiembrie 2015, Decizia nr. 26 din 29 octombrie 2015, Decizia nr. 23 din 16 septembrie 2015, Decizia nr. 20 din 22 iunie 2015, Decizia nr. 31 din 19 octombrie 2015, Decizia nr. 21 din 13 iunie 2016, Decizia nr. 16 din 23 mai 2016, Decizia nr. 77 din 12 noiembrie 2018, Decizia nr. 23 din 29 iunie 2015, pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

De asemenea s-a făcut referire și la faptul că instanța de trimitere, contrar dispozițiilor art. 476 alin. (1) teza a II-a finală din Codul de procedură penală, nu și-a exprimat punctul de vedere, încălcându-și rolul de prim filtru în procedura jurisdicțională prevăzută de art. 475 și următoarele din același cod.

S-a arătat că motivarea sesizării este, pe de o parte, redusă la invocarea textelor legale considerate a fi incidente, iar, pe de altă parte, relevă faptul că, în realitate, se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție soluționarea cauzei cu care instanța de trimitere a fost sesizată.

Prin urmare, s-a susținut că, în absența elementelor esențiale soluționării chestiunii prelabile, Încheierea din 16 ianuarie 2019, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală în Dosarul nr. 17.643/4/2017 (3.018/2018), nu îndeplinește condițiile unui act de sesizare legal întocmit, aspect care determină, totodată, neîndeplinirea condițiilor cumulative privind existența unei chestiuni de drept, respectiv a raportului de dependență dintre aceasta și soluționarea cauzei pe fond.

XI. Opinia specialiștilor consultați:

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca a apreciat că participantul la comiterea unei infracțiuni, care a fost judecat separat de ceilalți participanți și audiat, ulterior, ca martor în cauza disjunctă, nu poate răspunde penal pentru infracțiunea de mărturie mincinoasă.

În esență, s-a reținut că problema de drept supusă analizei trebuie privită din două perspective, una materială, în sensul că noțiunea de martor cuprinde acele persoane care au cunoștințe directe sau indirecte despre săvârșirea unei infracțiuni, și una formal procesuală, adică martorul este persoana care dobândește această calitate prin dispoziția unui organ judiciar.

Din punct de vedere formal procesual, chiar și un participant sau un fost participant la săvârșirea unei infracțiuni poate fi audiat în calitate de martor. În acest caz însă martorul nu poate fi constrâns, sub sancțiunea răspunderii pentru săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă, la a declara adevărul, dacă această declarație sinceră ar putea duce la autoincriminare.

Mărturia mincinoasă nu poate fi reținută nici atunci când declarația solicitată martorului ar putea duce la condamnarea sa, chiar și într-o altă procedură judiciară decât în cea în care este ascultat.

Într-o cauză disjunctă, participantul condamnat definitiv va putea fi audiat ca martor în cauzele celorlalți participanți la aceeași faptă. S-a susținut însă că, din punct de vedere procesual, nu există incompatibilitate ca un fost condamnat să fie audiat în calitate de martor raportat la cadrul procesual actual. Totuși, în lipsa dimensiunii materiale a calității de martor, aplicarea unei sancțiuni penale este nejustificată.

Principial, participanții la comiterea unei infracțiuni nu pot fi acuzați de săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă, deoarece ei nu au o obligație legală de a spune adevărul legat de acuzația ce li se aduce. Se poate ajunge la situația absurdă ca fostul inculpat, care a dat sau nu declarații în cauza în care a fost condamnat, să fie sancționat penal pentru mărturie mincinoasă pentru că a dat declarații mincinoase cu privire la comiterea aceleiași fapte care a atras condamnarea lui, dar care, din motive procesuale, nu a atras și condamnarea altor persoane posibil a fi implicate. Noua declarație continuă să păstreze urmele „originale” ale unei „declarații de suspect sau inculpat”, chiar dacă, formal, persoana are în noul cadru procesual calitatea de martor.

XII. Raportul judecătorului asupra chestiunii de drept supuse dezlegării:

Opinia judecătorului-raportor a fost în sensul că sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală, în Dosarul nr. 17.643/4/2017 (3018/2018), este admisibilă, fiind îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală.

Pe fondul sesizării s-a apreciat că persoana care are atât calitatea de martor, ca urmare a disjungerii cauzei, cât și calitatea de inculpat, în legătură cu infracțiunea pe care o comisese anterior împreună cu alți participanți, nu poate avea calitatea de subiect activ al infracțiunii de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 din Codul penal.

XIII. Înalta Curte de Casație și Justiție:

Examinând sesizarea formulată în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, reține următoarele:

A. Cu privire la condițiile de admisibilitate a sesizării:

Potrivit dispozițiilor art. 475 din Codul de procedură penală, dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prelabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea o rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

Din examinarea normei de procedură rezultă că, în prealabil, în cadrul analizării admisibilității sesizării, se impune verificarea a patru condiții, și anume:

1. să existe o cauză în curs de judecată;
2. cauza să se afle pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului;
3. de chestiunea de drept invocată să depindă soluționarea pe fond a cauzei respective;
4. asupra chestiunii de drept Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat printr-o hotărâre prelabilă sau printr-un recurs în interesul legii și aceasta să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Din această perspectivă se constată ca fiind îndeplinite cumulativ condițiile impuse de dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală.

B. Cu privire la chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită:

Problema de drept ce face obiectul analizei constă în aceea dacă poate fi subiect activ al infracțiunii de mărturie mincinoasă participantul la comiterea unei infracțiuni care a fost judecat separat de ceilalți participanți și audiat ulterior ca martor în cauza disjunctă cu privire la acești din urmă participanți.

Dezlegarea problemei de drept supuse analizei se impune a fi examinată prin prisma a două coordonate:

- prima, din perspectiva normelor de drept penal substanțial;
- a doua, din perspectiva dreptului martorului de a nu se acuza.

Sub primul aspect, se reține că infracțiunea de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 alin. (1) din Codul penal constă în fapta martorului care, într-o cauză penală, civilă sau în orice altă procedură în care se ascultă martori, face afirmații mincinoase ori nu spune tot ce știe în legătură cu faptele sau împrejurările esențiale cu privire la care este întrebat.

În art. 277 alin. 1 din Codul penal Carol al II-lea, în secțiunea a III-a, titlul „Mărturia mincinoasă și jurământul fals”, se prevedea că „acela care, în materie criminală sau corecțională, depunând ca martor sub jurământ înaintea unei instanțe sau referindu-se la un jurământ anterior prestat, face afirmații mincinoase sau nu spune tot ce știe privitor la împrejurări esențiale pentru judecată, asupra cărora este întrebat, în mod special, comite delictul de mărturie mincinoasă”.

În art. 281 alin. 1 din același cod se arată că „acela care, dacă ar fi făcut afirmații adevărate sau ar fi spus tot adevărul, s-ar fi acuzat de o infracțiune pe sine (...) sau și-ar fi cauzat lui (...) un grav prejudiciu în ce privește onoarea sau libertatea”.

Mărturia mincinoasă sau „falsitas in iudicio” era reprimată și de Codul penal din 1864, un element esențial al delictului constând în aceea că mărturia mincinoasă trebuia să cauzeze un prejudiciu unei persoane sau posibilitatea producerii unui prejudiciu.

Codul penal din 1968 nu a reglementat privilegiul martorului împotriva propriei încriminări, apreciindu-se că „Noul cod nu prevede aceste cazuri de nepedepsire, fiindcă s-a socotit că aflarea adevărului trebuie să primeze în realizarea justiției, față de interesele persoanei chemate să depună ca martor”.

În actuala reglementare, situația premisă a acestei infracțiuni constă în existența unei declarații necorespunzătoare adevărului, dată de o persoană audiată în calitate de martor.

Martor este persoana care, având cunoștința de vreo faptă sau împrejurare de natură să servească la aflarea adevărului într-o cauză penală, civilă sau în orice altă procedură în care se ascultă martori, este audiată în legătură cu aceasta.

În timp ce față de părți și subiecții procesuali principali operează o prezumție de parțialitate, martorul se situează în afara intereselor raportului juridic concret dedus judecății și, tocmai de aceea, se pretinde ca el să fie obiectiv și să contribuie la aflarea adevărului.

Calitatea de martor trebuie să se mențină pe toată durata procesului, pentru că doar atunci i se poate cere să fie consecvent în relatarea adevărului.

În doctrină s-a reținut că poate fi martor numai persoana care a perceput în mod direct faptele sau împrejurările de fapt, întrucât calitatea de martor este legată de percepția directă și imediată a persoanei, adică de ceva ce a văzut, auzit sau simțit cu privire la chestiunea pentru care a fost propusă ca martor.

Din perspectiva infracțiunii de mărturie mincinoasă, calitatea cerută subiectului activ reprezintă o cerință pentru existența infracțiunii, în lipsa acesteia nefiind îndeplinită condiția tipicității

și, ca atare, nu se impune analiza normei de incriminare sub aspectul elementului material al laturii obiective, respectiv a formei de vinovăție cerute de lege.

Sub cel de-al doilea aspect, în doctrină s-a apreciat că „atât în procesul civil, cât și în cel penal, dacă martorul, pentru a nu se învinui pe sine de săvârșirea unei infracțiuni, face afirmații mincinoase sau, cu intenție, trece sub tăcere anumite împrejurări esențiale despre care a fost întrebat, el nu ar săvârși infracțiunea de mărturie mincinoasă, deoarece nu poate apărea în această calitate în raport cu o eventuală inculpare a sa, din moment ce întrebările care i se adresează ar conduce la implicarea sa într-un proces penal dacă le-ar răspunde sincer. Într-o asemenea situație, martorului nu i se poate cere să fie obiectiv, în același timp în care, deasupra sa, planează sancțiunea penală” (Avram Filipaș, *Infracțiuni contra înfăptuirii justiției*, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, București, 1980, pag. 60—61).

Și legislația procesual penală a altor state europene conține dispoziții procesuale penale care reglementează dreptul martorului de a nu se acuza. În acest sens pot fi amintite, cu titlu exemplificativ: Codul de procedură penală bulgar — art. 121 alin. (1), potrivit căruia „martorii nu pot fi obligați să răspundă la întrebări care i-ar putea incrimina de comiterea unei infracțiuni”; Codul de procedură penală ceh — art. 100 alin. (2), potrivit căruia „pot refuza să depună mărturie cei care, prin aceasta, s-ar incrimina pe ei”; Codul de procedură penală croat — art. 286, potrivit căruia „martorul nu este obligat să răspundă la anumite întrebări dacă este posibil ca prin aceasta să se expună pe sine sau pe o rudă apropiată unei acuzații penale, oprobriului public sau unui prejudiciu material serios”.

În legislația națională, potrivit art. 118 din Codul de procedură penală, „declarația de martor dată de o persoană care, în aceeași cauză, anterior declarației a avut sau, ulterior, a dobândit calitatea de suspect ori inculpat nu poate fi folosită împotriva sa. Organele judiciare au obligația să menționeze, cu ocazia consemnării declarației, calitatea procesuală anterioară.”

Norma procesual penală la care s-a făcut trimitere prevede dreptul martorului de a nu se acuza, legiuitorul definind acest drept ca obligația procesuală negativă a organului judiciar care nu poate folosi declarația dată în calitate de martor împotriva persoanei care a dobândit calitatea de suspect sau de inculpat în aceeași cauză.

Textul are în vedere două ipoteze, și anume:

a) situația în care persoana este audiată în calitate de martor după momentul începerii urmăririi penale cu privire la faptă, iar ulterior, a dobândit calitatea de suspect;

b) situația în care persoana are deja calitatea de suspect sau inculpat și, ulterior, organul judiciar dispune disjungerea cauzei, iar în dosarul nou-format persoana dobândește calitatea de martor.

O persoană citată în calitate de martor, care spune adevărul, se poate autoincrimina, iar dacă nu spune adevărul, evitând o autoincriminare, poate comite infracțiunea de mărturie mincinoasă. Acest mecanism duce, în realitate, la punerea sub învinuire a persoanei audiate ca martor, ceea ce este inechitabil dacă, anterior audierii persoanei în calitate de martor, organele de urmărire penală aveau date din care rezultă, cu evidentă, participarea acesteia la comiterea faptei ce face obiectul audierii în calitate de martor.

Disjungerea cauzei este doar o măsură procesuală, pentru buna soluționare a unei cauze, însă, în realitate, ambele dosare — cel inițial și cel nou-format ca urmare a disjungerii — constituie o singură cauză. Chiar dacă legea procesual penală permite audierea unui participant la săvârșirea infracțiunii — cu privire la care se pronunțase anterior o hotărâre de condamnare

definitivă — în calitate de martor în cauza disjunsă, acesta nu poate fi un martor veritabil, în sensul normei de incriminare prevăzute de art. 273 alin. (1) din Codul penal.

Martorul veritabil este acela care nu a participat în niciun fel la săvârșirea infracțiunii, ci doar are cunoștință despre aceasta, respectiv are cunoștință despre fapte sau împrejurări esențiale care determină soarta procesului.

Participantul la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală este, în realitate, un „martor asimilat”, pentru care legea

nu instituie o calitate procesuală specifică, dar care are o strânsă legătură cu infracțiunea dedusă judecătii, participantul la comiterea ei fiind condamnat anterior printr-o hotărâre definitivă.

Raportând distincțiile teoretice, expuse anterior, la problema de drept supusă dezlegării, rezultă că *participantul la comiterea unei infracțiuni care a fost judecat separat de ceilalți participanți și audiat ulterior ca martor, în cauza disjunsă, nu poate avea calitatea de subiect activ al infracțiunii de mărturie mincinoasă prevăzută de art. 273 din Codul penal.*

Pentru considerentele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 477 din Codul de procedură penală,

PENTRU ACESTE MOTIVE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală, în Dosarul nr. 17.643/4/2017 (3.018/2018), prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept: *„Poate fi subiect activ al infracțiunii de mărturie mincinoasă participantul la comiterea unei infracțiuni care a fost judecat separat de ceilalți participanți și audiat ulterior ca martor în cauza disjunsă cu privire la acești din urmă participanți?”*

Stabilește că participantul la comiterea unei infracțiuni care a fost judecat separat de ceilalți participanți și audiat ulterior ca martor, în cauza disjunsă, nu poate avea calitatea de subiect activ al infracțiunii de mărturie mincinoasă prevăzute de art. 273 din Codul penal.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 17 aprilie 2019.

PREȘEDINTELE

SECȚIEI PENALE A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător **DANIEL GRĂDINARU**

Magistrat-asistent,
Mihaela Mustață

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

